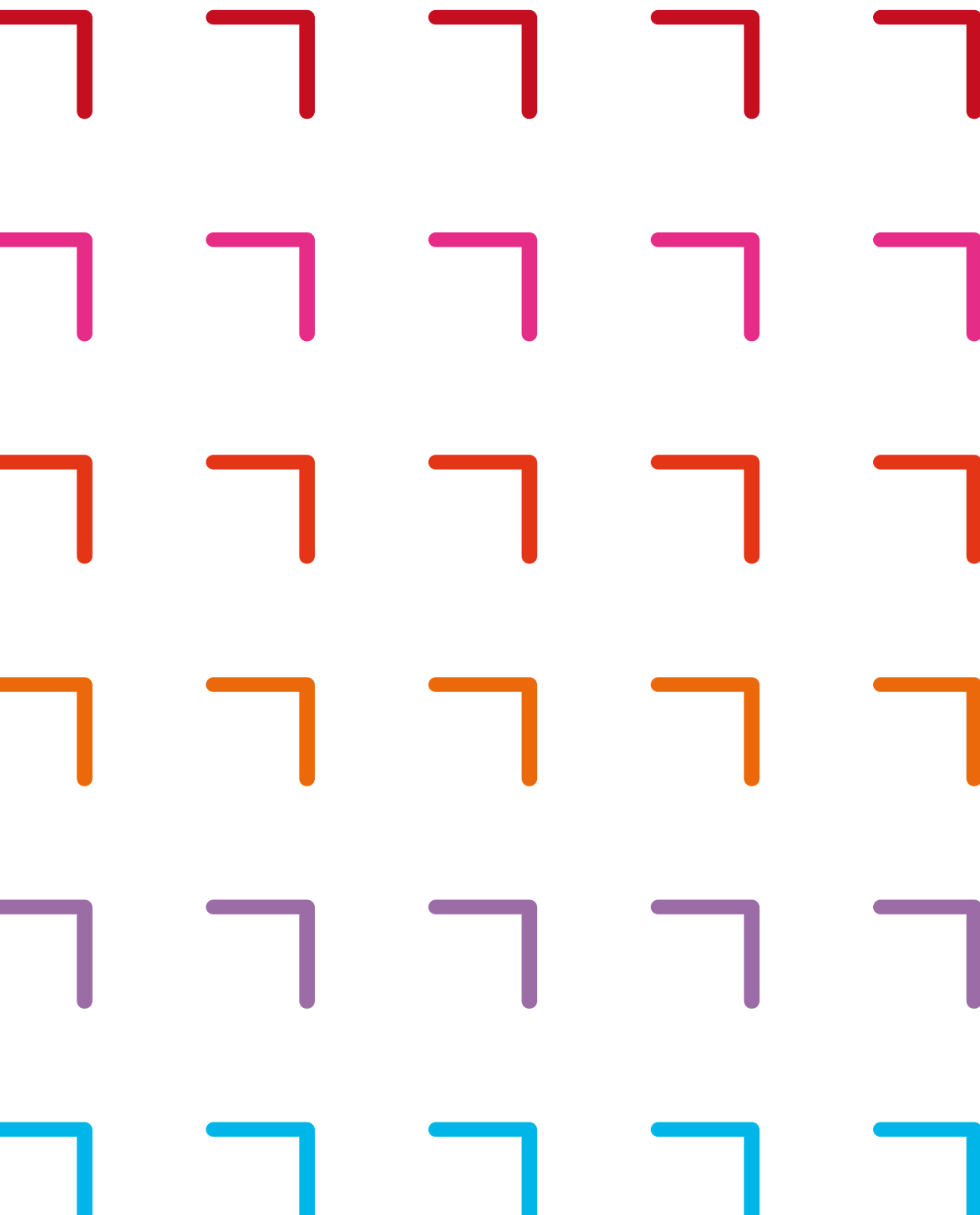

ADVIES 209

BESLUITEN TOT REGELING WERKING AIO, HERMESFONDS EN BESLISSINGSCOMITÉ HERMESFONDS 22 OKTOBER 2015

ADVIES 209

**BESLUITEN TOT
REGELING WERKING
AIO, HERMESFONDS EN
BESLISSINGSCOMITÉ
HERMESFONDS
22 OKTOBER 2015**

INHOUD

EXECUTIVE SUMMARY

SAMENVATTING

SITUERING

ADVIES

1. ALGEMENE OPMERKINGEN

- 1.1. Een volgende stap richting één loket, maar lang geen integratie
- 1.2. Transparant steuninstrumentarium en eenduidig en transparant beslissingsproces
- 1.3. Relatie raadgevend comité AIO en beslissingscomité Hermesfonds
- 1.4. Is de uitvoering van de elementen hervormingsdecreet wel volledig?
- 1.5. Overdracht IWT-doctoraatsbeurzen

2. PUNCTUELE OPMERKINGEN BIJ HET VOORONTWERP VAN BESLUIT INZAKE DE ONTBINDING ZONDER VEREFFENING VAN HET IWT EN TOT REGELING VAN DE OVERDRACHT VAN ZIJN ACTIVITEITEN AAN HET AIO

- 2.1. Samenstelling raadgevend comité
- 2.2. Tekstuele wijzigingen

3. PUNCTUELE OPMERKINGEN BIJ HET VOORONTWERP VAN BESLUIT HOUDENDE HET BEHEER EN DE WERKING VAN HET HERMESFONDS EN DE WERKING VAN HET BESLISSINGSCOMITÉ BIJ HET HERMESFONDS

- 3.1. Vergoeding leden beslissingscomité

EXECUTIVE SUMMARY

The Flemish Council for Science and Innovation (VRWI) has been asked for its advice on two draft decrees by the Flemish government on the restructuring of the policy domain of Economy, Science and Innovation (EWI). Both stipulate further operational details on the merger between the Flemish Agency for Innovation by Science and Technology (IWT) and Enterprise Flanders (AO) into a new Agency for Innovation and Entrepreneurship (AIO). Since both drafts are closely connected, the Council has decided to bundle its comments and recommendations into a single advisory report; i.e. its Advisory Report 209.

The current draft decrees constitute a next step in the entire merger process, which, according to the VRWI, boils down to pooling all instruments for (financial) support for enterprises in one government entity. This step ought to be followed by a genuine integration of aid instruments. Otherwise, the proposed merger operation will fail to reach its full potential. Additionally, further fine-tuning in both the decision making process and the back office operations is paramount. Within the future AIO, decision-making authority will reside in three different levels: the Flemish minister for Economy, Science and Innovation, the Agency's administrator-general and the decision-making committee of the Hermes Fund. This makes procedures unnecessarily complicated. Moreover, the AIO will comprise two separate committees: the decision-making committee of the Hermes Fund and the advisory committee. The VRWI wishes to point out that their interrelation remains unclear. Finally, the Council highlights two other concerns. Are the proposed changes in check with the elements in the draft decree on the restructuring of the policy domain Economy, Science and Innovation? And, do they assure a legally airtight transfer of the IWT PhD grants?

SAMENVATTING

Eind september werd de VRWI door Vlaams minister van Innovatie Philippe Muyters om advies gevraagd bij (1) het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering inzake de ontbinding zonder vereffening van het IWT en tot regeling van de overdracht van zijn activiteiten aan het AIO en (2) bij het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende het beheer en de werking van het Hermesfonds en de werking van het beslissingscomité bij dat fonds.

Beide voorontwerpen van besluit zijn veeleer technisch van aard en moeten de herstructurering van het beleidsdomein EWI, en meer bepaald de operationele uitwerking van de fusie tussen het IWT en het AO tot AIO, verder vorm geven. Omwille van de samenhang tussen de twee besluiten heeft de VRWI zijn commentaar en aanbevelingen in één advies 209 gebundeld.

Beide voorontwerpen van besluit zijn een verdere stap in de transitie naar het AIO als het unieke loket voor de ondernemer. In de praktijk komt deze stap neer op het louter samenbrengen van alle steuninstrumenten voor de bedrijven onder één 'dak', redeneert de VRWI. Die moet dan ook gevolgd worden door een echte integratie van het steuninstrumentarium, wil men met deze fusie maximale meerwaarde creëren.

Naast een uniek aanspreekpunt is de ondernemer ook gediend met een transparant en éénduidig steuninstrumentarium en een snel, efficiënt, eenvoudig en transparant beslissingsproces. De integratie van beide agentschappen moet er voor zorgen dat op termijn de bestaande steunmaatregelen gericht op innovatie en de economische steunmaatregelen beter op elkaar aansluiten en a.h.w. één 'tool box' vormen. Maar ook stroomlijning en vereenvoudiging in de besluitvorming en in de werking van de back office is noodzakelijk. In het AIO zijn er nl. drie mogelijke beslissingsniveaus: de minister, de leidend ambtenaar en het beslissingscomité bij het Hermesfonds, wat de procedures er niet eenvoudiger op maakt.

Bovendien zullen er in het AIO twee comités werkzaam zijn: het beslissingscomité bij het Hermesfonds en het raadgevend comité. Het niet duidelijk wat de relatie tussen beide zal zijn, merkt de VRWI op. De raad wijst in dit verband ook op een grijze zone die tussen beide comités zal ontstaan met betrekking tot de bevoegdheid voor advisering en beleidsondersteuning. De raad raadt ten slotte aan dat na 2 jaar een grondige evaluatie gebeurt van de werking van het beslissingscomité, het raadgevend comité en de relatie tussen beide.

Verder stelt de VRWI de vraag of de hier voorgestelde wijzigingen wel voldoende rekening houden met de elementen uit het decreet inzake de herstructurering van het beleidsdomein EWI en of wel alle over te dragen initiatieven/programma's gedekt zijn door beide ontwerpbesluiten, en of alle aan te passen besluiten hierin zijn opgenomen.

De VRWI heeft vernomen dat de lopende IWT-beurzen, SBO-projecten en TBM-projecten nog onder het beheer van AIO zouden vallen en van daar uit zouden worden opgevolgd tot wanneer ze aflopen, met behoud van de bestaande/huidige modaliteiten. De VRWI vraagt dat de bepalingen in het voorontwerp van besluit afdoend zijn om dit juridisch waterdicht te maken.

SITUERING

Op 21 september ontving de VRWI een vraag om advies van Vlaams minister van Innovatie Philippe Muyters bij het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering inzake de ontbinding zonder vereffening van het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) en tot regeling van de overdracht van zijn activiteiten aan het Agentschap Innoveren en Ondernemen (AIO). Op 22 september volgde de vraag om advies bij het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende het beheer en de werking van het Fonds voor Flankerend Economisch en Innovatiebeleid (Hermesfonds) en de werking van het beslissingscomité bij dat fonds.

Beide voorontwerpen van besluit zijn veeleer technisch van aard en kaderen in de herstructurering van het beleidsdomein EWI, waar ze de operationele uitwerking van de fusie tussen het IWT en het AO tot AIO verder vorm moeten geven. Het eerste voorontwerp van besluit regelt onder meer de ontbinding van het IWT en de overdracht van zijn activiteiten, vermogen en rechten en plichten in het kader van de fusie met het Agentschap Ondernemen (AO) tot AIO. Verder zorgt het voorontwerp van besluit voor de nodige wijzigingen in de bestaande Vlaamse regelgeving. In het tweede voorontwerp van besluit wordt de werking van het Hermesfonds en het beslissingscomité bij dit Hermesfonds verder uitgewerkt en worden er wijzigingen aangebracht in een aantal besluiten van de Vlaamse Regering om de continuïteit te waarborgen bij de start van het AIO.

Omwille van de samenhang tussen de twee ontwerpbesluiten heeft de VRWI zijn commentaar en aanbevelingen in één advies gebundeld. Het advies werd voorbereid in de commissies Wetenschapsbeleid en Innovatiebeleid van de VRWI tijdens de zittingen van 8 oktober. De VRWI heeft het advies goedgekeurd in de zitting van 22 oktober 2015.

ADVIES

1. ALGEMENE OPMERKINGEN

1.1. Een volgende stap richting één loket, maar lang geen integratie

Beide voorontwerpen van besluit zijn een verdere stap in de transitie naar het AIO als het unieke loket voor de ondernemer. Ze regelen o.m. de overdracht van de activiteiten en vermogensbestanddelen van het IWT naar het AIO, respectievelijk het Hermesfonds, en wijzen de besluitvorming over de overgedragen IWT-steuninstrumenten toe aan het nieuw op te richten beslissingscomité bij het Hermesfonds. De besluitvorming voor de huidige financiële AO-instrumenten blijft ongewijzigd. In de praktijk komt deze stap neer op het louter samenbrengen van alle steuninstrumenten voor de bedrijven onder één 'dak'.

In de nota aan de Vlaamse Regering bij het ontwerpbesluit 'Hermesfonds' geeft minister Philippe Muyters aan dat het op termijn logisch kan zijn alle directe bedrijfssteun van enige omvang, zoals de strategische transformatiesteun (STS) en de strategische ecologiesteun (STRES) ook onder de bevoegdheid van het beslissingscomité te brengen.

De VRWI begrijpt dat dergelijke ingrijpende operatie in opeenvolgende stappen moet gebeuren o.a. om de continuïteit van het steuninstrumentarium voor de klant te verzekeren. Maar de raad wil dat de huidige stap ook daadwerkelijk gevolgd wordt door een echte integratie van het steuninstrumentarium waar dit is aangewezen. Enkel dan kan de fusie van de twee agentschappen maximale meerwaarde realiseren.

1.2. Transparant steuninstrumentarium en eenduidig en transparant beslissingsproces

Naast een uniek aanspreekpunt is de ondernemer ook gediend met een transparant en éénduidig steuninstrumentarium en een snel, efficiënt en eenvoudig en transparant beslissingsproces.

Zoals door minister Philippe Muyters aangekondigd in de beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie (WEWI) moet de integratie van beide agentschappen ervoor zorgen dat op termijn de bestaande steunmaatregelen gericht op innovatie en de economische steunmaatregelen beter op elkaar aansluiten en a.h.w. één 'tool box' vormen waarop Vlaamse

bedrijven en internationale bedrijven die zich in Vlaanderen willen vestigen een beroep kunnen doen. De visienota van 8 mei stelt dat dit stapsgewijs zal gebeuren. Overlappingsen tussen bestaande instrumenten zullen worden weggewerkt en gebruikers zullen in de toekomst meerdere instrumenten kunnen combineren om zo tot grotere gehelen te komen en grotere delen van het innovatietraject af te dekken.

Bedrijven hebben inderdaad vaak nood aan een gecombineerd steunpakket, vb. zowel opleidings-, investerings- en innovatiesteun. Nu zullen ze hiervoor nog steeds verschillende dossiers moeten indienen, die via een verschillend besluitvormingsproces en door verschillende instanties worden beoordeeld. De fusie/integratie moet er volgens de VRWI toe leiden dat dit op termijn niet meer hoeft en dat de bedrijven een gecombineerd dossier kunnen indienen.

Het Hermesfonds is het financieringsvehikel voor het AIO, waaronder het gros van de financieringsinstrumenten (zullen) vallen. Over de toekenning van sommige ervan zal de minister beslissen, over andere de administrateur-generaal van het AIO en voor de ex-IWT-instrumenten zal het beslissingscomité bij het Hermesfonds verantwoordelijk zijn. Dit wordt complex, vindt de VRWI. De raad beseft dat het wellicht niet mogelijk of zelfs niet wenselijk is om alle instrumenten op eenzelfde manier te behandelen, maar dringt aan op een stroomlijning en vereenvoudiging in de instrumenten, de besluitvorming en de werking van de back office.

De VRWI dringt ook aan op voldoende transparantie. Momenteel is dit niet het geval, noch wat het besluitvormingsproces betreft, noch wat de rol en de samenstelling van het raadgevend comité (zie 1.3) betreft.

1.3. Relatie raadgevend comité AIO en beslissingscomité Hermesfonds

Het AIO wordt een IVA zonder rechtspersoonlijkheid, en dus zonder Raad van Bestuur. De Vlaamse Regering heeft getracht de nadelige gevolgen hiervan op operationeel vlak, vooral voor het activiteitengamma van het huidige IWT, op te vangen door een aantal nieuwe bevoegdheden aan het Hermesfonds toe te kennen. Hierdoor ontstond de nood aan een meer uitgewerkte bestuurlijke organisatie van het Hermesfonds, met een voldoende mate van transparantie en objectiviteit op het vlak van de besluitvorming met betrekking tot steuntoekenning. Om die reden wordt een beslissingscomité ingericht bij het Hermesfonds dat grosso modo deze taken van de RvB van het huidige IWT zal overnemen.

Hoewel het positief en wenselijk is dat een beslissingscomité controle zal uitoefenen op de

grote financiële stromen bij het Hermesfonds, maakt dit de procedures er niet eenvoudiger op. Bovendien zal het AIO daarnaast beschikken over een raadgevend comité - zoals dit nu bij het AO en per definitie voor een IVA het geval is. Dergelijk raadgevend comité heeft enkel een adviserende bevoegdheid en geen beslissingsbevoegdheid. Het is niet duidelijk wat de relatie zal zijn tussen het raadgevend comité van het AIO en het beslissingscomité bij het Hermesfonds.

De VRWI wijst ook op een grijze zone die tussen beide comités zal ontstaan met betrekking tot de bevoegdheid voor advisering en beleidsondersteuning. In principe geeft het beslissingscomité bij het Hermesfonds geen beleidsadvies; dat is de taak van het raadgevend comité. Maar voor aspecten met betrekking tot (de werking/beheer van) de steuninstrumenten die onder het beslissingscomité vallen, moet het beslissingscomité advies kunnen geven, vindt de Raad. De nota's aan de Vlaamse Regering bij beide voorontwerpen van besluit scheppen hierover geen duidelijkheid.

Bij een verdere integratie lijkt het aangewezen de afstemming tussen beide comités te herbekijken en na te gaan of er op termijn zelfs nog nood is aan een raadgevend comité. De VRWI wil hierin constructief meedenken.

De raad raadt ten slotte aan dat na 2 jaar een grondige evaluatie gebeurt van de werking van het beslissingscomité, het raadgevend comité en de relatie tussen beide.

1.4. Is de uitvoering van de elementen hervormingsdecreet wel volledig?

De VRWI vindt het goed dat de Vlaamse Regering vaart zet achter de herstructurering van het beleidsdomein EWI om het AIO met ingang van 1 januari 2016 operationeel te krijgen. Maar de raad stelt de vraag of – als gevolg van de snelle afhandeling - de hier voorgestelde wijzigingen wel voldoende rekening houden met de elementen uit het decreet inzake de herstructurering van het beleidsdomein EWI.

In dit verband wijst de VRWI op het SBO-besluit. Het huidige SBO-besluit wordt gebruikt als 'kapstok' om een aantal 'programma's' te implementeren. Het SBO-programma (de SBO-projecten) is hiervan het grootste en wordt bij het FWO ondergebracht. Maar andere oproepen (zoals de innovatiemandaten en ICON-projecten) zullen bij het AIO terecht komen. Nu probeert de Vlaamse Regering alle wijzigingen op te vangen in één enkel besluit. De VRWI is van mening dat ze dit beter via twee afzonderlijke besluiten had gedaan.

Daarnaast zou het logischer zijn om, net zoals het besluit m.b.t. het TBM-programma en de IWT-doctoraatsbeurzen, ook het SBO-besluit op te nemen als een te wijzigen besluit in het voorliggend 'IWT-besluit'. Dit zijn immers de drie 'programma's' die naar het FWO worden overgeheveld.

De naamgeving van het 'IWT-besluit' dekt de lading niet. Enkel hoofdstuk 2 betreft deze overdracht. Hoofdstuk 3 dat de wijzigingsbepalingen omvat, handelt bijna uitsluitend over het AIO. De VRWI stelt voor dat dit omwille van duidelijkheid wordt aangepast. In de titel wordt daarom best eerst verwezen naar die wijzigingsbepalingen en daarna naar de bepalingen inzake de ontbinding van het IWT.

De VRWI stelt tenslotte voor om na te gaan of wel alle over te dragen initiatieven/programma's gedekt zijn door beide ontwerpbesluiten en of alle aan te passen besluiten hierin zijn opgenomen.

1.5. Overdracht IWT-doctoraatsbeurzen

Artikel 61 uit het ontwerpbesluit m.b.t. de ontbinding van het IWT handelt over de IWT-doctoraatsbeurzen strategisch basisonderzoek die naar het FWO worden overgeheveld. De VRWI heeft vernomen dat de lopende IWT-beurzen, SBO-projecten en TBM-projecten nog onder het beheer van AIO zouden vallen en van daar uit zouden worden opgevolgd tot wanneer ze aflopen, met behoud van de bestaande/huidige modaliteiten. Deze werkwijze wordt toegepast om zowel juridische als administratieve problemen te vermijden bij de overdracht naar het FWO. Zo wil men vermijden dat alle contracten opnieuw zouden moeten worden afgesloten. Het FWO zal ook een aantal 'financiële' modaliteiten (bv. het systeem benchfees) van de IWT-doctoraatsbeurzen strategisch basisonderzoek aanpassen.

De VRWI vraagt dat de bepalingen in het voorontwerp van besluit afdoend zijn om dit juridisch waterdicht te maken.

- Voor de uitdovende IWT-doctoraatsbeurzen strategisch basisonderzoek dreigt een juridisch vacuüm te ontstaan, omdat zij niet meer gedekt zijn door een besluit.
- De tussentijdse evaluatie van de lopende IWT-beurzen strategisch basisonderzoek zal door AIO gebeuren. Maar dit is niet opgenomen in de bevoegdheden en taken van het AIO.
- Het is mogelijk dat de wijziging van de modaliteiten voor de overgedragen IWT-doctoraatsbeurzen strategisch basisonderzoek aanleiding kan geven tot klachten van rechtsongelijkheid.

Ten slotte moet het AIO over voldoende middelen en mankracht beschikken voor de verdere financiering en opvolging van de aflopende IWT-beurzen en programma's.

2. PUNCTUELE OPMERKINGEN BIJ HET VOORONTWERP VAN BESLUIT INZAKE DE ONTBINDING ZONDER VEREFFENING VAN HET IWT EN TOT REGELING VAN DE OVERDRACHT VAN ZIJN ACTIVITEITEN AAN HET AIO

2.1. Samenstelling raadgevend comité

Artikel 35 voegt twee punten toe aan artikel 12/2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 aangaande het Agentschap Ondernemen nl. een punt 6 "een vertegenwoordiging van de vijf associaties, vermeld in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013" en een punt 7 "een vertegenwoordiging van de strategische onderzoekscentra (SOC's)"

Zoals de nota aan de Vlaamse Regering aangeeft, is het de bedoeling dat hiermee de logica van het beslissingscomité wordt doorgetrokken. De VRWI wil dat dit correct gebeurt en stelt daarom voor om de term 'associaties' te vervangen door 'universiteiten'. Daarnaast zou dan ook een punt 8 moeten worden toegevoegd nl. "een vertegenwoordiging van de hogescholen".

Tot slot merkt de VRWI op dat ten gevolge van de wijziging van artikel 12/2 ook 12/3, § 2 zal moeten aangepast worden.

2.2. Tekstuele wijzigingen

De VRWI stelt voor om in artikel 14 van dit besluit 'IBBT' door de correcte naam iMinds te vervangen.

In datzelfde artikel 14 wordt best ook Flanders Make aan de opsomming van strategische onderzoekscentra toegevoegd, ook al is deze SOC strictu senso nog in staat van oprichting.

3. PUNCTUELE OPMERKINGEN BIJ HET VOORONTWERP VAN BESLUIT HOUDENDE HET BEHEER EN DE WERKING VAN HET HERMESFONDS EN DE WERKING VAN HET BESLISSINGSCOMITÉ BIJ HET HERMESFONDS

3.1. Vergoeding leden beslissingscomité

Artikel 7 van het voorontwerp van besluit handelt over de vergoeding van de leden van het beslissingscomité en stelt dit gelijk met een instelling van categorie III, terwijl de nota aan de Vlaamse Regering categorie IV vermeldt. De VRWI vraagt om de correcte categorie III ook in de nota aan de Vlaamse Regering op te nemen.

Gehandtekend

Gehandtekend

Danielle Raspoet
Algemeen Secretaris

Dirk Boogmans
Voorzitter

VLAAMSE RAAD
VOOR WETENSCHAP
EN INNOVATIE

FLEMISH COUNCIL
FOR SCIENCE
AND INNOVATION

KOLONIËNSTRAAT 56
B-1000 BRUSSEL
WWW.VRWI.BE

T +32 2 212 94 10
F +32 2 212 94 11
INFO@VRWI.BE

D. BOOGMANS | VOORZITTER
D. RASPOET | SECRETARIS

